

חוק לתיקון פקודת המועצות המקומיות, תשי"ז-1957 *

1. בסעיף 2 לפקודת המועצות המקומיות, 1911¹ (להלן – הפקודה), בסעיף קטן (1), בסופו, יוספו המלים: "או הנראים דרושים כדי להטיל הוראותיה של פקודה זו על אותה מועצה מקומית לכשתורכב".

תיקון סעיף 2

2. אחרי סעיף 2 לפקודה יוספו סעיפים אלה:

הוספת סעיפים
2א עד 2ז

2א. הכריז שר הפנים מכה סעיף 2 (1) כי כפר או קבוצת כפרים או אזור יתנהלו על ידי מועצה מקומית, וערב תחילת ההכרזה היתה קיימת באותו אזור, כולו או מקצתו, עיריה אחת, יחולו הוראות אלה:

"הקמת מועצה
מקומית במקום
שהיתה עיריה

(1) המועצה הראשונה תהיה מורכבת ממי שהיו ערב ההכרזה חברי מועצת העיריה;

(2) חוקי העזר, התקנות האחרות, לוח השומה, התקציב, הרשיונות, ההיתרים והמסמכים האחרים שהותקנו או ניתנו כדין על ידי העיריה או רשות מרשויותיה, יעמדו בתקפם, בעינויים המחוייבים לפי הענין, עד שיפקעו או ישונו על פי האמור בהם או על פי כל חיקוק או עד שהמועצה המקומית או רשות מרשויותיה יבטלו או ישנו מכה כל חיקוק;

(3) המועצה המקומית תהא חליפתה של העיריה, הן לזכויותיה והן לחובותיה ולהתחייבויותיה והן למעמדה בכל ענין אחר, ובין השאר – לענין ארנונות, אגרות, הטלים, דמי השחתפות ותשלומי חובה אחרים שהוטלו כדין על ידי העיריה וטרם נגבו;

(4) כל הליך שהיה תלוי ועומד ערב תחילת ההכרזה לפני העיריה, או רשות מרשויותיה, או לפני בית דין שהוקם על ידי העיריה או שאזור שיפוטו נקבע באופן הכולל את תחום העיריה, יוסיפו לדון בו ויכריעו בו כאילו המשיכה העיריה בקיומה;

(5) מי שערב תחילת ההכרזה היה רשאי להגיש תוך זמן קצוב ערר או ערעור בפני העיריה או רשות מרשויותיה, או בפני בית דין כאמור בפסקה (4), או לבקש מהם סעד כיוצא באלה, רשאי לעשות כן לפני אותם המוסדות והם ידונו ויכריעו בהם כאילו המשיכה העיריה בקיומה;

(6) רשאי שר הפנים לתת הוראות בכל ענין אחר הנוגע לשינויים הנובעים מהקמת המועצה המקומית ורשויותיה במקום העיריה ורשויותיה, וכן הוראות משלימות כדי להבטיח את ביצוען של הוראות סעיף זה, והוראות אלה יעמדו בתקפן עד שיבטלו או ישונו על ידי המועצה המקומית מכה סמכות באותו ענין לפי כל חיקוק.

2ב. הכריז שר הפנים, מכה סעיף 2 (1) כי כפר או קבוצת כפרים או אזור יתנהלו על ידי מועצה מקומית, וערב תחילת ההכרזה היו קיימות באותו אזור, כולו או מקצתו, יותר מרשות מקומית אחת, הן עיריה והן מועצה מקומית (להלן – רשויות קודמות) – יחולו הוראות אלה:

הקמת מועצה
מקומית במקום
שהיו מספר
רשויות מקומיות

¹ נתקבל בכנסת ביום א' באב תשי"ז (29 ביולי 1957); הצעת החוק ודבריו הכבד נתפרסמו בה"ח 307, תשי"ז, עמ' 218.

1 ע"ד 1941, תוס' 1 טס' 1154, עמ' 119

(1) לוח השומה של כל אחת מהרשויות הקודמות שנערך כדין, וכן הרשיונות, ההיתרים והמסמכים האחרים כיוצא באלה שניתנו כדין על ידי רשות קודמת או רשות מרשויותיה יעמדו בתקפם עד שיפקעו או ישונו על פי האמור בהם או על פי כל חיקוק או עד שהמועצה המקומית או רשות מרשויותיה יבטלו או ישנום מכוח כל חיקוק;

(2) שר הפנים רשאי ליתן ההוראות הדרושות, לפי דעתו, כדי להבטיח את רציפותו של השלטון המקומי באותו אזור, ובין השאר –

(א) לקיים ולתאם, במידה שיקבע בהוראות, את תקפם של חוקי העזר, התקנות והתקציב של כל אחת מהרשויות הקודמות שהותקנו או אושרו כדין;

(ב) לקבוע את הרשות אשר תדון בהמשך ההליכים שהיו תלויים ועומדים, ערב תחילת ההכרזה, לפני רשות קודמת או רשות מרשויותיה או לפני בית דין שהוקם על ידי רשות קודמת או שאזור שיפוטו נקבע באופן הכולל את תחום הרשות הקודמת, וכן לקבוע דרך הגשתם וקבלתם של עררים, ערעוריים או כיוצא באלה שאדם היה רשאי להגישם ערב תחילת ההכרזה, לרשות של רשות קודמת ולהאריך את המועדים להגשתם;

(ג) להכריז על המועצה המקומית כחליפתה של רשות קודמת, הן לזכויותיה והן לחובותיה ולהתחייבויותיה והן למעמדה לכל ענין אחר, ובין השאר לענין ארנונות, אגרות, היטלים, דמי השתתפות ותשלומי חובה אחרים שהוטלו כדין על ידי רשות קודמת וטרם נגבו, הכל במידה שיקבע השר בהוראה;

והוראות אלה יעמדו בתקפן עד שיבוטלו או ישונו על ידי המועצה המקומית מכוח סמכותה באותו ענין לפי כל חיקוק.

72. הוראות סעיף 2 יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, על הרחבת תחומה של מועצה מקומית על ידי צירוף אזור שהיה, כולו או מקצתו, כלול ערב ההכרזה באזור עיריה או מועצה מקומית.

הרחבת תחומה של מועצה מקומית

72. (1) נקבע בצו לפי סעיף 2 או על פיו, כי הבחירות למועצה המקומית יתנהלו לפי פנקס בוחרים וכי תהיה זכות ערר, בדבר רישום או אי-רישום בפנקס הבוחרים, לפני ועדת בחירות, בין שועדת הבחירות חייבת לדון בעצמה בערר ובין שהיא רשאית להעבירו לדיון לוועדת משנה, יהיה ערעור על החלטת ועדת הבחירות או ועדת המשנה לפני בית המשפט המחוזי, והוא ידון בו בהרכב של שופט אחד או יותר כפי שיקבע נשיא בית המשפט, הכל בתנאים ובדרך שנקבעו בתוספת השניה לפקודה זו.

ערעור על פנקס בוחרים

(2) פסק-דין של בית המשפט המחוזי בערעור לפי סעיף זה – אין אחריו ולא כלום.

3. בסעיף 5 לפקודה, אחרי סעיף קטן (2), יבואו סעיפים קטנים אלה:

"(א) נקבע בצו לפי סעיף 2 או על פיו, כי השומה של ארנונות או של תשלומי חובה אחרים תיעשה בעריכת לוח שומה על ידי ועדת שומה, וכי תהיה זכות ערר לפני ועדת עררים על החלטות ועדת השומה, יהיה ערעור על החלטת ועדת העררים לפני בית המשפט המחוזי והוא ידון בו בשופט יחיד, והכל בתנאים ובדרך שנקבעו בתוספת השלישית לפקודה זו.

(ב) פסק דין של בית המשפט המחוזי בערעור לפי סעיף זה – אין אחריו ולא כלום."

4. בסעיף 9 לפקודה –

(1) במקום סעיף קטן (2) יבוא סעיף קטן זה:

"(2) בחוק עזר כאמור רשאית המועצה לקבוע קנסות על העובר עליו שלא יעלו על חמש מאות לירות לכל עבירה, ובעבירה נמשכת – על סכום נוסף של עשרים לירות בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר הודעה בכתב מטעם נשיא המועצה או הממונה על המחוז בדבר העבירה, או לאחר חיוב בדין; לא נקבע עונש בחוק העזר יהיה דינו של העובר עליו קנס שלא יעלה על חמישים לירות לכל עבירה, ובעבירה נמשכת – קנס נוסף שלא יעלה על חמש לירות בעד כל יום שבו נמשכת העבירה לאחר הודעה או חיוב בדין כאמור."

(2) בסופו של הטעיף יבוא סעיף קטן זה:

"(4) הטילה מועצה מקומית בחוק עזר חובת השתתפות בהוצאות עבודה שהיא רשאית או חייבת לבצעה מכוח פקודה זו או מכוח חוק אחר, רשאית היא לקבוע באותו חוק עזר שחובת ההשתתפות תחול גם לגבי עבודות שבוצעו על ידי המועצה, מכוח הרשאה או חובה כאמור, בתוך שנת הכספים שבה התחיל תקפו של חוק העזר."

5. בסעיף 13 לפקודה, במקום "בתוספת" יבוא "בתוספת הראשונה".

6. התוספת לפקודה תיקרא "תוספת ראשונה" ואחריה יבואו תוספות אלה:

„תוספת שניה

(סעיף 2ד)

1. בעל דין בערר לפני ועדת הבחירות או ועדת משנה שלה הרואה את עצמו מקופח על ידי החלטה סופית שלהן, רשאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא תחום המועצה.

מי רשאי לערער

2. הערעור יוגש תוך עשרה ימים מיום החלטת ועדת הבחירות או ועדת המשנה, אם ניתנה במעמדו של המערער או תוך עשרה ימים מהיום שנמסרה לו הודעה של ועדת הבחירות או של ועדת המשנה על החלטתה בדרך שנקבעה בצו לפי סעיף 2 – אם ניתנה שלא בפניו, אלא שמוותר להגיש ערעור גם לפני מסירת ההודעה.

מועד להגשת הערעור

3. ועדת הבחירות תהא משיבה בערעור מלבד כל בעל דין אחר של המערער.

המשיבים

4. הערעור יוגש ויתברר על ידי בקשה בדרך המרצה כאמור בחלק ל' לתקנות הפרוצידורה האזרחית, 1938.²
5. משידיעו לוועדת הבחירות על הערעור, יעביר יושב ראש הועדה לבית המשפט כל חומר שהשתמשו בו בקשר לענין המשמש נושא לערעור.
6. בית המשפט יפסוק בערעור תוך עשרה ימים מיום הגשתו; לא הספיק לפסוק תוך הזמן האמור, לא יעכב הערעור את הבחירות.
7. רשם בית המשפט המחוזי ישלח בלי דיחוי לוועדת הבחירות הודעה על פסק-דינו של בית המשפט.
8. החליט בית המשפט על תיקון בפנקס הבוחרים, יתקן אותו בלי דיחוי יושב ראש ועדת הבחירות לפי ההחלטה.
9. לא ישולמו בקשר לערעור אגרות בית המשפט, אגרת התייצבות של עורך-דין ומס בולים על ייפוי-כוח.

דרכי הדיון
מסירת חומר הדיון
פסק-הדין
הודעת פסק-הדין
תיקון פנקס הבוחרים ע"ק פסק-הדין
פטור מאגרת בית המשפט

תוספת שלישית

(סעיף 5)

1. בעל דין לפני ועדת עררים הרואה עצמו מקופח על ידי החלטה סופית של ועדת עררים, רשאי לערער על ההחלטה לפני בית המשפט המחוזי, אשר באזור שיפוטו נמצא תחום המועצה.
2. הערעור יוגש תוך ארבעה עשר יום מיום החלטת ועדת העררים אם ניתנה במעמדו של המערער, או תוך ארבעה עשר יום מהיום שנמסרה לו הודעה על ההחלטה בדרך שנקבעה בצו לפי סעיף 2 – אם ניתנה שלא בפניו, או תוך ארבעה עשר יום מיום פרסום הודעת ועדת העררים על החלטתה בדרך שנקבעה כאמור, אם ההחלטה היא בדבר ערר כללי של המועצה, אלא שמותר להגיש ערעור גם לפני מסירת ההודעה או פרסומה. לענין סעיף זה, "ערר כללי של המועצה" – ערר של המועצה על לוח שומה על יסוד הטענה ששומת כלל הנכסים או סוג נכסים פלוני, היא גבוהה מדי או נמוכה מדי ומבוקשת הורדה כללית או העלאה כללית מתאימה.
3. ככל ערעור שאינו של המועצה – המשיבים הם המועצה ובעל דינו של המערער בוועדת העררים.
4. הערעור יוגש ויתברר על ידי בקשה בדרך המרצה כאמור בחלק ל' לתקנות הפרוצידורה האזרחית, 1938.
5. רשם בית המשפט המחוזי יודיע לוועדת השומה על הערעור, ויושב ראש הועדה יעביר לבית המשפט כל חומר שועדת השומה וועדת העררים השתמשו בו בקשר לענין המשמש נושא הערעור.
6. רשם בית המשפט המחוזי ישלח בלי דיחוי לוועדת השומה הודעה על פסק-הדין של בית המשפט.

מועד להגשת הערעור
משיבים

² ע"ר 1938, תוס' 2 מב' 55, עמ' 95.

תיקון לוח השומה 7. החליט בית המשפט המחוזי על תיקון לוח השומה, יתקן יושב ראש ועדת השומה את הלוח בלי דיחוי.

8. הוראות תוספת זו יחולו, כשינויים המחוייבים לפי הענין, על ערעור על החלטת ועדת עררים בדבר הוספות ללוח השומה ובדבר בקורת לוח השומה בהתאם לצו לפי סעיף 2.

9. החייב בתשלום ארנונה או בתשלום חובה אחר מכוח צו לפי סעיף 2, ישלם אותם כמועד, אף אם הוגש ערעור לפי תוספת זו ועדיין לא הוכרע בו; חל שינוי בשומה עקב הערעור, הוא או המועצה ישלם או יקבל את ההפרש, הכל לפי הענין.

7. (א) הכריז שר הפנים, לפני תחילתו של חוק זה, מכוח סעיף 2 (1) לפקודה, כי כפר או קבוצת כפרים או אזור יתנהלו על ידי מועצה מקומית, וערב תחילת ההכרזה היתה קיימת באותו אזור, כולו או מקצתו, רשות מקומית אחרת והורה שר הפנים כי לחוק עזר של אותה רשות מקומית יהיה תוקף גם כחוק עזר של המועצה המקומית, רואים את ההוראה כאילו ניתנה כדין.

(ב) הטילה מועצה מקומית, לפני תחילתו של חוק זה, בחוק עזר, חובת השתתפות בהוצאות עבודה שהיא רשאית או חייבת לבצעה מכוח פקודה זו או מכוח חיקוק אחר, ונקבע באותו חוק עזר כי חובת ההשתתפות תחול גם לגבי עבודות כאמור שבוצעו, כולן או מקצתן, על ידי המועצה, מכוח הרשאה או חובה כאמור, לפני תחילתו של חוק העזר, תחול חובת ההשתתפות, גם לגבי עבודות שבוצעו תוך שנה לפני תחילתו של חוק העזר, אך לא כמועד מוקדם יותר.

קיום תוקף

ישראל בריהודה
שר הפנים

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

חוק גימלאות לשרים, תשי"ז-1957 *

1. בחוק זה, "שאר" –

הגדרות

- (1) מי שהיתה אשת הנפטר ביום מותו וכל עוד לא נישאה לאחר;
- (2) ילדו של הנפטר, לרבות ילד חורג וילד מאומץ, וכן נכדו של הנפטר שפרנסתו היתה עליו ביום מותו, כל עוד לא מלאו להם שמונה-עשרה שנים, או שמלאו להם שמונה-עשרה שנים אך אין להם הכנסה כדי מחייתם ואינם מסוגלים לכלכל עצמם.

* נתקבל בכנסת ביום א' באב תשי"ז (29 ביולי 1957); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 277, תשי"ז, עמ' 38.